
Xarxa Informacions

BUTLLETÍ DE LA XARXA DE VIGILÀNCIA DELS ALGUERS

Febrer 2000 – num. 19

BIODIVERSITAT I CONSERVACIÓ

L'empobriment de la diversitat biològica, l'escalfament global i el forat a la capa d'ozó són les amenaces ambientals més evidents del segle XXI. L'extinció d'espècies es produeix principalment associada a la destrucció dels seus hàbitats; tanmateix aquesta relació no és senzilla, mentre que inicialment una reducció d'un hàbitat determinat repercuteix poc en l'extinció de les espècies que en depenen, quan la destrucció ateny els seus darrers reductes, la taxa d'extinció es dispara. En el darrer número del més de febrer, a la prestigiosa revista *Nature*, es publica un interessant article sobre biodiversitat on es presenta un nou enfoc que pretén millorar les actuals estratègies de conservació. Els seus autors defineixen el que anomenen punts calents (*hotspots*), àrees caracteritzades per una excepcional concentració d'espècies endèmiques (que només es troben en aquell lloc determinat) i que estant experimentant un excepcional declivi en la seva extensió. L'estudi s'efectua a partir de cinc grups d'organismes: plantes vasculares (dotades de vasos, és a dir totes excepte les moltes i les falgueres), mamífers, ocells, rèptils i amfibis. Emprant diversos criteris de quantificació es reconeixen 25 punts calents de biodiversitat arreu del món. La majoria se situen, com ja és fàcil d'intuir, en zones tropicals, però també hi són incloses les cinc regions mediterrànies, Califòrnia, Xile central, Cap de Bona Esperança, Sud-oest d'Austràlia i la Conca Mediterrània. Sorprenentment, l'àrea total d'aquests punts representa solament el 1.4% de la superfície emergida del planeta mentre que

conté, per contra, el 44% de totes les espècies de plantes vasculares i el 35% de totes les espècies dels quatre grups esmentats de vertebrats del món. Segons els autors, plantejant la conservació en termes d'eficiència caldria complementar els actuals esforços difusos (estratègia de la perdigonada) amb esforços concentrats prioritàriament en aquests punts (estratègia de la bala de plata); tenint en compte l'àrea que ocupen no sembla pas un repte tan inassolible.

Tot i que aquest estudi ha estat realitzat exclusivament en ecosistemes terrestres, no és agosarat suposar certa correlació amb alguns dels ecosistemes marins contigus. Tant a la Conca Mediterrània com al Sud-oest Australià trobem espècies de plantes marines del gènere *Posidonia*. L'elevada biodiversitat d'aquests ecosistemes és reconeguda unànimement pels experts en la matèria i en aquesta línia *Posidonia oceanica* ha estat declarada espècie prioritària per la Unió Europea i ha estat inclosa en la llista Natura 2000.

Així quan estigueu sota l'aigua prenent dades enmig d'un alguer, recordeu que probablement us trobeu en un punt calent de biodiversitat encara que estigueu patint fred.

Pere Renom
Departament d'Ecologia

Generalitat de Catalunya
Departament d'Agricultura,
Ramaderia i Pesca
**Direcció General de Pesca
i Afers Marítims**

UNIVERSITAT DE BARCELONA

Departament d'Ecologia

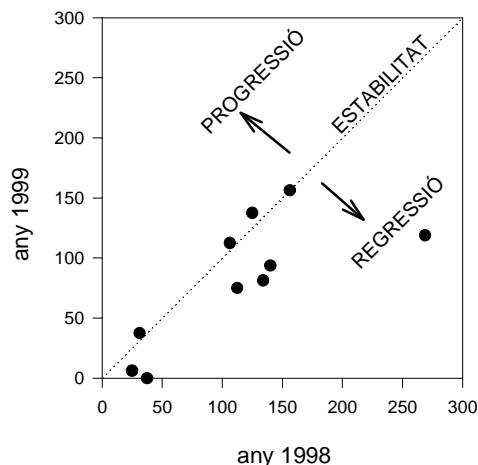

Rambla, 37 - 08911 Badalona - Telèfon 384 36 74

L'hivern és el període de fructificació de la *Posidonia oceanica* (hem tingut notícies d'un herbei ple de fruits a Mallorca). La Xarxa també genera els seus fruits en aquesta època de l'any, quan la feina de camp és obstaculitzada pel fred. Així doncs aquí teniu més dades.

✓ LA ÚNICA REGRESSIÓ CLARA

En el darrer número del *Xarxa* afirmàvem, tot comentant el resultat de 1999, que la diagnosi per a tots els alguers estudiats era d'estabilitat; tal vegada, l'excepció ha estat l'estació de Coma-ruga 1. En la figura següent es comparen els valors de densitat (feixos m^{-2}) del primer quadre de cadascuna de les barres els anys 1998 i 1999. Els punts situats per damunt de la línia discontinua (de pendent 1:1) són increments, els punts situats per sota són decrements i els punts situats a la línia són valors estables de densitat. S'observa regressió en sis de les deu barres (per exemple el punt situat més a la dreta ha passat de 269 feixos m^{-2} el 1998 a 119 feixos m^{-2} el 1999). Això és degut probablement l'entrada de sorra procedent de la regeneració de platges veïnes.

✓ CONTINUA EL MANTENIMENT DELS SENSORS DE LLUM

Complint fidelment amb el seu compromís, els grups que varen acceptar ocupar-se d'un sensor de llum continuen quinzenalment duent a terme el seu manteniment. Els dies 2 i 19 de febrer els nostres amics de la SPAS, Blaumar i l'Escola del Mar de Badalona, procediren a la neteja del sensor de Mataró. El dia 6 de febrer els submarinistes del SARC intentaren infructuosament localitzar el sensor de Vilanova però en un segon intent el dia 13 aconseguiren trobar-lo i eliminar-ne el *fouling*. És curiós observar que els calamars tenen una forta predilecció per realitzar les seves postes (un manyoc blanc amb grànuls -els ous- de consistència gelatinosa) a l'extrem de les barres, tapant allà on n'hi ha, l'aparell.

✓ PRESENTACIONS A MATARÓ

El dia 16 de febrer Gregori Muñoz-Ramos de l'Escola del Mar de Badalona va presentar els resultats de les estacions de Mataró davant les institucions col·laboradores de la ciutat: Ajuntament, Confraria de Pescadors i Museu. El 24 de febrer es va repetir la presentació davant del voluntaris que n'obtingueren les dades: els submarinistes de la SPAS.

INFORME 1999

Amb el present número hem adjuntat el document final de la Xarxa amb tots els resultats haguts fins al moment (anys 1998 i 1999). S'han tramès còpies a les entitats que hi han participat. Per a tots aquells voluntaris que vulgueu consultar-lo, podeu dirigir-vos a l'entitat amb la que vàreu col·laborar (club o centre d'immersió, ONG, escola del mar, ajuntament...)

✓ ENTREVISTA A LA RÀDIO

Els mitjans de comunicació locals acostumen a fer-se ressò d'iniciatives amb algun component social ocorregudes dins la seva àrea d'actuació, tot contribuint a la seva difusió. El dia 29 de febrer es va emetre a Ràdio Arenys de Mar, una entrevista a Gregori Muñoz-Ramos de l'Escola del Mar de Badalona i coordinador de les estacions de Mataró.

✓ LES DENSITATS RELATIVES

Tot i que els resultats continguts en la gràfica inferior ja foren presentats en una taula recentment, és convenient emprar una o altra representació segons el que es vulgui destacar. En aquest cas és palès no solament la disminució dels valors de densitat en augmentar la fondària, sinó també la posició relativa de cadascuna de les estacions. El punt representa la mitjana i la barra l'error estàndard. En profunditats semblants, s'observen diferències degudes a diferents estats de conservació, noteu per exemple els casos de les estacions de Medes 1 i Port Lligat 2 (límits superiors), per una banda o de Platja d'Aro i Cala Jugadora per l'altra (límits inferiors), amb notables variacions de densitat.

